

РАДІОХВИЛЕВІДНИЙ НЕРУЙНІВНИЙ КОНТРОЛЬ БІОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ПРИ ЇХ ОБРОБЦІ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИМ ПОЛЕМ

Гапон С.А.

Науковий керівник – д.т.н., проф. Косуліна Н.Г.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. (61052, Харків, вул. Різдяна, 19, каф. Біомедичної інженерії та теоретичної електротехніки, тел. 712-42-32), E-mail: tte_nniekt218@ukr.net

Постановка задачі, аналіз останніх досліджень та публікацій.

Застосування низькоенергетичних електромагнітних полів (ЕМП) в сільськогосподарському виробництві пов'язане з найменшими витратами енергії при максимальному впливі на інформаційні процеси життєдіяльності біооб'єктів, які залежать не від величини енергії впливаючого випромінювання, а від відповідних модуляційно-тимчасових і частотних параметрів електромагнітного поля, конкретних для кожного біооб'єкту з урахуванням стимулюючого або інгібіруючого ефекту. Актуальність цих досліджень підтверджується закордонними роботами, які пов'язані з цілеспрямованим дослідженням інформаційної дії ЕМП не лише на тварин і рослини, але і на людину у військових цілях для отримання негативного впливу. Попередні теоретичні і експериментальні дослідження показали, що бажана зміна ходу інформаційних процесів у біооб'єкті можлива тільки при оптимальному поєднанні параметрів впливаючого ЕМП (частота, щільність потоку потужності, модуляція).

Мета дослідження. Дослідження радіохвильового неруйнівного контролю біологічних об'єктів при їх обробці електромагнітним полем.

Основні матеріали дослідження.

Одним з шляхів вирішення цієї проблеми є розробка автоматизованих систем неруйнівного контролю біооб'єктів, що перебувають під впливом ЕМП. Існуючі методи і пристрої для радіохвильового контролю матеріалів засновані на різних фізичних принципах і мають певні сфери застосування. Широкі функціональні можливості мають радіохвильові методи і засоби вимірювання, пов'язані зі взаємодією ЕМП з біоматеріалом. Характер взаємодії електромагнітного поля з біоматеріалом визначається його електричними і магнітними властивостями: діелектричною проникністю ϵ , магнітною проникністю μ і провідністю σ . Тому вивчення діелектричних характеристик біологічних об'єктів на різних рівнях організації, залежно від параметрів ЕМП, дозволить встановити зміни властивостей біооб'єктів в часі з урахуванням стимулюючого або інгібіруючого ефектів.

Висновки. Застосування радіохвильового неруйнівного контролю для визначення біотропних параметрів ЕМП для різних біоречовин (на клітинному, тканинному і органному рівнях) дозволить створити нові речовини і технології в сільськогосподарському виробництві, промисловості і медицині.